

А. Яцини. Її доповідь була визнана кращою на конференції «Ломоносов-2014» у Московському державному університеті імені М.В. Ломоносова на секції «Історія стародавніх цивілізацій». Звернемо увагу, що наші студенти посіли всі призові місця у конкурсі «Харківський університет – місту, Україні, світу!», присвяченому 210-й річниці Alma Mater (А. Гнатченко, А. Рибалко, А. Фінартів, В. Конюшок). Доброю традицією стало проведення за ініціативи доц. О. А. Ручинської турніру з давньогрецької мови «ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΟΙ» між студентами III курсу, які спеціалізуються на кафедрі історії стародавнього світу та середніх віків.

На факультеті активно працюють студентські наукові гуртки. В тому числі відбуваються й спільні засідання гуртків. Так, у лютому 2014 року під час такого засідання гуртків кафедр історії України та історії Росії відбулась презентація книги «Радянські німці. Між депортацією та масовою еміграцією (1941–1991)» за участю автора, віце-консула Генерального Консульства Республіки Польща в Харкові Якуба Коралевського. На засідання гуртка кафедри Стародавнього світу і середніх віків, був запрошений І. Л. Сахно, керівник ансамблю давньоцерковного співу «Сретение», регент хору Трьохсвятительського храму м. Харкова. Він виступив із лекцією «Уставна традиція богослужбового співу на прикладі візантійської традиції», яка супроводжувалася живим виконанням окремих фрагментів давньоцерковних музикальних творів учасниками хору. Цікавим є досвід виїзних засідань. Наприклад, у травні 2014 року, чергове засідання наукового студентського гуртка історіографії, джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін відбулося на території панської садиби у селищі Старий Мерчик.

Разом із тим, нашим студентам та аспірантам необхідно активніше брати участь у конкурсах на здобуття міжнародних грантів, на право стати учасниками міжнародних навчальних програм. Безсумнівно цьому сприятиме інформування про освітні і наукові програми через факультетський сайт і соціальні мережі. Сподіваємося, що й у наступному році факультет продовжить свій успішний поступ у царині історичної науки.

Хроніка подій на історичному факультеті в 2014 р.

- 3-4 січня** Навчально-дослідна лабораторія Герmano-Слов'янської археологічної експедиції прийняла участь у відкритті «Ландау-Центр», під час чого провела виставку знахідок у приміщенні лабораторії.
- 13 січня** опубліковано матеріали польового семінару «Производство керамики в Восточной Европе». У збірнику представлені матеріали польового семінару, проведеного 17-19 вересня 2012 на базі Герmano-Слов'янської археологічної експедиції Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна біля с. Войтенки (Валківський район, Харківська область). Статті вчених з України, Німеччини та Румунії присвячені загальним проблемам виробництва гончарної кераміки на території Центральної та Східної Європи в пізньоримський час, ранньому середньовіччі і новий час (особливості конструкції горнів, методика їх дослідження, кераміка тощо).
- 23 січня** пішов із життя відомий історик та джерелознавець, доцент кафедри історіографії, джерелознавства та археології, учасник Великої Вітчизняної війни, заслужений викладач університету Зайцев Борис Петрович (30.11.1927 – 23.01.2014).
- 29 січня** на базі історичного факультету проведено III етап Всеукраїнської олімпіади з історії серед школярів.
- 8-9 лютого** на базі історичного факультету проведено II етап конкурсу Малої академії наук України.
- 17 лютого** опубліковано черговий випуск «Джерелознавчі зошитів», який вмстив у себе спогади відомого російського перекладача, письменника, музикознавця Романа Максимовича Цебрикова (1763-1817) про подорож з Петербурга до Харкова взимку 1813-1814 рр. (Цебриков Р. М. Путешествие из Петербурга в Харьков / сост., автор вступ. статьи и комментариев В. Ю. Иващенко. – Х., 2013. - 236 с. – (Серия «Джерелознавчі зошити»: Тетрадь 5).
- 27 лютого** під час спільного засідання гуртків кафедр історії України та історії Росії відбулась презентація книги «Радянські німці. Між депортацією та масовою еміграцією (1941-1991)» за участю автора. Автор книги – віце-консул Генерального Консульства Республіки Польща в Харкові Якуб Коралевський.
- 1 березня** в Центрі болгаристики та балканських досліджень імені М. Дринова відбудеться науковий семінар, присвячений 160-річчю від дня народження видатного болгарського політика Стефана Стамболова.
- 1 березня** кафедра історіографії, джерелознавства та археології опублікувала перший випуск нового медіапроекту «Кафедральний кафетерій». Перший випуск було присвячено обговоренню специфіки усних іспитів.

- 1-4 березня** К. В. Мизгін прийняв участь у докторському семінарі проф. А. Бурше у Інституті археології Варшавського університету.
- 13 березня** начальник навчально-дослідної лабораторії Германо-слов'янської археологічної експедиції ХНУ імені В. Н. Караїзна М. В. Любичев успішно захистив докторську дисертацію за темою: «Етнокультурна історія дніпро-донецького лісостепу I–V ст. н. е.» у спеціалізованій вченій раді Інституту археології НАН України.
- 14 березня** завідувач Навчальної лабораторії історичної інформатики історичного факультету ХНУ імені В. Н. Караїзна Р. Г. Любавський успішно захистив кандидатську дисертацію за темою: «Повсякденне життя робітників Харкова в 1920-930-ті рр.».
- 23 березня** під час проведення дня відкритих дверей на історичному факультеті відбудеться відкрита лекція (майстер-клас) «Як скласти ЗНО з історії на 200 балів» (лектор: кандидат історичних наук С.Д. Литовченко).
- 6-9 березня** студенти історичного факультету ХНУ імені В. Н. Караїзна відвідали Інститут суспільства КУ імені Бориса Грінченка, а також тиждень працювали в бібліотеках та архівах Києва.
- 20 березня** на історичному факультеті відбувся науковий семінар «Тарас Шевченко в історії, літературі, народній пам'яті», організований кафедрою історії України історичного факультету спільно із кафедрою українознавства філософського факультету.
- 27-29 березня** студенти історичного факультету К. Каштанов та В. Ткаченко взяли участь у Олімпіаді з історії, що проходила в місті Кривий Ріг. Каштанов К. посів 3 місце та отримав приз гран-прі «за ерудицію».
- 28 березня** збірна команда студентів Російського державного гуманітарного університету, Фінансового університету при Президентові РФ та Харківського національного університету імені В. Н. Караїзна посіла друге місце в VI студентської міжвузівської олімпіаді з історичної інформатики, що проводилася в Московському державному університеті імені М. В. Ломоносова. Харківський університет представляла студентка історичного факультету Ольга Корнієнко.
- 31 березня – 1 квітня** делегація студентів історичного факультету (С. Зайцев, В. Лепська, А. Середа), очолювана аспіранткою О. І. Вовк, відвідала Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка. Головною ж метою поїздки стала участь у підписанні Всеукраїнського студентського меморандуму суспільного примирення і прощення, основними тезами якого стали звернення щодо подолання проявів радикалізму й упередженості та заклик до консолідації українського суспільства.
- 8-11 квітня** студент історичного факультету А. Новак взяв участь у олімпіаді з історії, що відбувалася в м. Ніжин, де посів 9 місце.

- 9-10 квітня** Германо-Слов'янською археологічною експедицією проведена виставка знахідок у Зачепилівському Центрі дитячої та юнацької творчості.
- 11 квітня** в Музеї історії ХНУ відкрилась виставка «Прилади XIX-XX ст. з колекції фізичної лабораторії Університету». Серед експонатів виставки – камертони, магдебурзькі півкулі, маятники, модель парової машини, зубчасті передачі різної складності та багато інших незвичних старовинних приладів.
- 11 квітня** студентка 4 курсу Ольга Корнієнко отримала диплом за кращу доповідь на конференції CLIO 2014. 9-10 квітня в Російському державному архіві суспільно-політичної історії відбулась IV конференція молодих вчених Clіo 2014 "Історичні документи та актуальні проблеми археографії, джерелознавства, вітчизняної та загальної історії нового та новітнього часу". Доповідь Ольги Корнієнко "Радянська мода: між ідеологією і повсякденністю (по архівним матеріалам закордонних поїздок радянських фахівців до Франції)" (науковий керівник - доц. Куліков В. О.) була визнана кращою.
- 14 квітня** студентка IV курсу Ангеліна Яцина стала переможницею на конференції «Ломоносов» у Московському державному університеті. Доповідь Ангеліни Яцини «До питання про особливості функціонування палацових центрів Ахейської цивілізації» (науковий керівник – доц. Мартем'янов О. П.) була визнана кращою на секції «Історія Стародавніх цивілізацій».
- 15 квітня** на історичному факультеті відбулась студентська конференція «Through time and space».
- 16 квітня** на історичному факультеті доцент кафедри історії ідей і методології історичної науки; провідний співробітник Інституту гуманітарних історико-теоретичних досліджень ім. А.В. Полетаєва Вищої школи економіки в Москві Олександр Дмитрійєв прочитав публічну лекцію «Революція в науке? (спори о Потебне в украинском академическом контексте 1920-х годов)».
- 17-18 квітня** відбудеться семінар «Lieux de Mémoire: Пам'ять, забуття та історичне картографування в посткомуністичному світі», організований громадською організацією «Інститут розвитку освіти», історичним факультетом ХНУ імені В. Н. Караїзна, Центром українських студій ім. Д. І. Багалія, кафедрою українознавства філософського факультету ХНУ імені В. Н. Караїзна, Східним інститутом українознавства імені Ковальських.
- 23 квітня** в Навчальній лабораторії історичної інформатики історичного факультету ХНУ імені В. Н. Караїзна відбувся семінар із візуальної історії. Із доповідями виступили завідувач к. і. н. Р. Г. Любавський «Візуальний поворот в історіописанні: сучасні тенденції і перспективи» та ст. лаборант, аспірант кафедри історіографії, джерелознавства та археології Є. С. Рачков «Текст, образ, інтерпретація: нові стратегії аналізу історичних джерел».

- 25 квітня** відбулась конференція «Каразінські читання (історичні науки). Організаторами конференції виступили: історичний факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Студентське наукове товариство історичного факультету, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Національний дослідницький університет «Белгородський державний університет». Робота конференції відбувалася в рамках 11 секції та 1 круглого стола. У 67-й Міжнародній науковій конференції «Каразінські читання» взяли участь близько 200 молодих науковців з вищих навчальних закладів України, Росії, Білорусії, Польщі та Китаю.
- 25 квітня** продовжено дію робочої програми співпраці із Університетом Марії Кюрі-Склодовської на 2014–2015 рік. Ця програма розвиває попередню, яка діяла в 2013 р. і була укладена на підставі Договору про співпрацю між Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна і Університетом Марії Кюрі-Склодовської, підписаного в березні 2002 р.
- 29 квітня** в Музеї історії університету відбулось чергове засідання клубу університетських історій, на якому виступила ст. наук. співробітник Санкт-Петербурзького філіалу Архіву РАН, к. і. н. Т. В. Костіна із доповіддю: «Як «непомітно» звільнити третину викладачів російських університетів: рецепт С. С. Уварова».
- 12 травня** в Навчальній лабораторії історичної інформатики пройшов майстер-клас зі створення мультимедійних презентацій для студентів-дипломників
- 14 травня** відбувся захист кандидатських дисертацій С. О. Чухлій та Ю. А. Кісельової (наук. керівник – проф. Посохов С. І.).
- 17 травня** співробітники історичного факультету, Музею історії та ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна відвідали Пархомівський історико-художній музей в с. Пархомівка Краснокутського району. Під час зустрічі з працівниками музею відома харківська художниця Н. С. Вербук подарувала музею портрет його засновника, Опанаса Федоровича Луньова. Афанасій Федорович не просто зібрав унікальну колекцію мистецтва, але й створив справжній культурний центр, заклавши основи музейної педагогіки.
- 21-22 травня** на історичному факультеті відбулася конференція «Євреї в етнічній мозаїці українських земель», організована спільно з Українським центром вивчення історії Голокосту, Центром українських студій імені Д. Багалія та Східним інститутом українознавства імені Ковальських.
- 20 травня** на території однієї з найстаріших панських садіб у селищі Старий Мерчик Валківського району відбулося виїзне засідання наукового студентського гуртка історіографії, джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін.

- 23 травня** на спільному засіданні студентських наукових гуртків кафедр історіографії, джерелознавства та археології та історії України історичного факультету відбулася презентація результатів «Архівознавчого об'їзду Польщі», в якому брала участь група студентів та аспірантів історичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна на чолі з професором Л. Ю. Посоховою.
- 24 травня** відбулася Міжнародна конференція «XIV Кирило-Методіївські читання» на тему «Релігія і церква в історичних процесах Центральної, Південно-Східної та Східної Європи».
- 16 травня** на урочистих зборах академіків Болгарської академії наук у Софії було вручено диплом Іноземного члена БАН завідувачу кафедри нової та новітньої історії проф. Михайлу Георгійовичу Станчеву.
- 2-7 червня** – розкопки Германо-Слов'янською археологічною експедицією могильника черняхівської культури біля Зачепилівки.
- 1-14 липня** – проходила археологічна практика і розкопки Салтівського катакомбного могильника у селі Верхній Салтів під керівництвом В. В. Скирди.
- 14 липня** почав роботу сайт Германо-Слов'янської археологічної експедиції (www.gsae.karazin.ua).
- 9-29 липня** – Скіфська археологічна експедиція спільно зі студентами-практикантами проводила розкопки на Бельському городищі (Полтавська область).
- 21 липня – 11 серпня** – розкопки Германо-Слов'янською археологічною експедицією разом з практикантами археологічного комплексу Війтенки.
- 10 серпня – 6 вересня** К. В. Мизгін в якості стипендіата Коледжу Вольфсона університету Оксфорда проходив стажування у Монетному кабінеті Хебердена, Ешмолловського музею мистецтва та археології університету Оксфорда, Англія.
- 2-19 вересня** – розкопки Германо-Слов'янською археологічною експедицією археологічного комплексу Війтенки.
- 18 вересня** студентський науковий гурток історіографії, джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін організував екскурсію «Прогулянка по університетським місцям».
- 19 вересня** на історичному факультеті відбулося урочисте святкування 50-річчя кафедри історіографії, джерелознавства та археології. Цим заходом розпочала свою роботу міжнародна наукова конференція «XIII Астаховські читання», що проходила з 19 по 21 вересня.
- 6 жовтня** пройшов науковий симпозіум «Перша світова війна і слов'янський світ», організований Центром болгаристики і балканських досліджень ім. Марина Дринова, Центр краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька і благодійний фонд імені Іоанна Рильського.

- 7-11 жовтня** – розкопки Герmano-Слов'янською археологічною експедицією могильника черняхівської культури біля Зачепилівки.
- 8 жовтня** відбувся семінар з візуальної історії за темою: «Візуалізація утопії: ідея нового життя в творчості О. Довженка (1920–1930 рр.)». Із доповіддю виступив В. Н. Міславський – кінознавець, історик кіно, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри-медіа комунікацій соціологічного факультету.
- 9 жовтня** представники історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Куліков В. О., Єремєєв П. В., Єремєєва К. А. та Корнієнко О. В. взяли участь у XIV конференції міжрегіональної Асоціації «Історія і комп'ютер» «Історичні дослідження у цифрову епоху: інформаційні ресурси, технології, методи». Доповіді представників історичного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна Єремєєва П. В. та Корнієнко О. В. посіли другі місця у конкурсі на кращу аспірантську та студентську доповіді, що проводився під час конференції.
- 10 жовтня** відбуло лося засідання політичного клубу історичного факультету на тему «Трансформація електоральних уподобань українців: ретроспектива і погляд у майбутнє», спеціальним гостем якого був відомий харківський політолог, кандидат політичних наук, керівник проектів компанії «Український соціологічний стандарт» Денис Под'ячев.
- 21 жовтня** навчальній лабораторії історичної інформатики організувала практичний семінар зі створення мультимедійних презентацій у програмі «Prezi».
- 22 жовтня** в рамках реалізації проекту «Проблеми національної ідентичності в Україні та Росії в умовах глобалізації» відбувся спільний методологічний семінар Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського Національної академії наук України та історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Культурні маркери сучасної української ідентичності». Проект представила завідувач відділу мистецтва та народної творчості зарубіжних країн ІМФЕ імені М. Т. Рильського НАН України Л. К. Вахніна.
- 30-31 жовтня** на факультеті відбулась ІХ конференція «Проблеми історії та археології України», організаторами якого виступили Харківське обласне історико-археологічне товариство та історичний факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. У роботі конференції взяли участь близько 50 науковців з 17 міст України.
- 24-26 жовтня** група аспірантів факультету у складі Єремєєвої К. А., Красько О. І. та Рачкова С.С. взяла участь у міжнародній науковій конференції молодих учених «III Люблінська історична осінь» («III Lubelska Jesień Historyczna»), яка проходила в Університеті Марії Кюрі-Склодовської (м. Люблін).
- 17 листопада** до дня заснування Харківського Імператорського університету та Міжнародного дня студентів на історичному факультеті відкрито фотовиставку «Образ студента університету».

- 17 листопада** у приміщенні Музею історії Харківського університету розпочала роботу виставка подарунків Харківському університету, присвячена 210-й річниці від дня заснування Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.
- 17 листопада** в Музеї історії Харківського університету були підведені підсумки студентського конкурсу «Харківський університет – місту, Україні, світу!», Присвяченому 210-й річниці Alma Mater. За його результатами 1 місце посіли студентки історичного факультету Фінартів Анастасія та Конюшок Вікторія за віртуальний тур «Університетська вулиця як місце пам'яті»; 2 розділили студентка історичного факультету Рибалко Анастасія за віртуальну виставку «Сім корифеїв фізики Харківського університету» і студент ХНМУ Адамський Марк за відеоролик «Великі учні Каразіна»; 3 місце одержала студентка історичного факультету Анна Гнатченко за віртуальну виставку-екскурсію «Пам'ятні місця Харківського університету».
- 19 листопада – 20 грудня** у конференц-залі Центральної наукової бібліотеки ХНУ імені В. Н. Каразіна відбувалася етнографічна виставка Музею археології та етнології Слобідської України «... І на тім рушничкові оживе все знайоме ...».
- 25-27 листопада** на історичному факультеті відбувся цикл публічних лекцій відомого кінознавця, історика кіно, кандидата мистецтвознавства, доцента кафедри-медіа комунікацій соціологічного факультету В. Н. Міславського.
- 27 листопада** пройшло об'єднане засідання Клубу університетських історій та Гуртка історіографії, джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін, присвячене темі «Викладач і студент в умовах болонської системи».
- 28 листопада** відбулася 32-га Міжнародна красназничка конференція молодих учених «Наука і освіта у краєзнавчому вимірі», присвячена 210-й річниці заснування Харківського університету. Організаторами конференції виступили історичний факультет та Центр краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Студентське наукове товариство історичного факультету та Всеукраїнська громадська організація «Спілка археологів України». У роботі конференції взяли участь близько 80 студентів, аспірантів та молодих учених, представників наукових, навчальних і культурних закладів України та Росії.
- 28-29 листопада** – урочистості на честь 15-річчя Герmano-Слов'янської археологічної експедиції та 10-річчя початку дослідження експедицією археологічного комплексу Війтенки: урочисте засідання, фотовиставка, презентація сайту експедиції та навчально-методичного посібника «Практикум з основ археології» для студентів першого курсу, робота семінару з до- та ранньоісторичної археології «Проблеми археології пізнього Латену та римського часу Східної Європи».

- 5 грудня** – співробітники Навчально-дослідної лабораторії Германо-Слов'янської археологічної експедиції К. Г. Варачова та Д. О. Філатов отримало 2-у категорію реставраторів (реставрація кераміки та скла).
- 11 грудня** на історичному факультеті проводилася лекція доцента кафедри етнології та краєзнавства історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка Ірини Василівни Ігнатенко, в рамках якої науковець презентувала свою книгу «Жіноче тіло у традиційній культурі українців».
- 24 грудня** у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна відбулися заходи, присвячені Дню архівіста: Круглий стіл «Актуальні проблеми сучасних архівів» і презентація виставки до 210-ї річниці Харківського університету «Ювілейні історії Харківського університету».

ПУБЛІКАЦІЇ СПІВРОБІТНИКІВ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

ЗА 2014 р.

КАФЕДРА ІСТОРІЇ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ ТА СЕРЕДНІХ ВІКІВ

Бардола К. Ю.

Оптимизация или противодействие? Некоторые особенности отношений между властью и византийскими налогоплательщиками IV-IX вв. // Древности – 2013. Харьковский историко-археологический ежегодник. – Х.: ООО «НТМТ», 2013. – С.72-85.

Основные проблемы изучения истории византийской дипломатии // Проблемы истории и археологии Украины: Материалы IX Международной научной конференции (Харьков, 30–31 октября 2014 г.). – Харьков: ООО «НТМТ», 2014. – С.60.

Будко В. О.

Конфликт Мария и Суллы 91 г. до н.э. // Каразінські читання (історичні науки): Тези доповідей 67-ї Міжнародної наукової конференції молодих вчених (ХНУ імені В. Н. Каразіна, 25 квітня 2014 р.) – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – С.46-47.

Домановський А. М.

Взоруючи візантійську вічність – роботи внесок, брати участь (від упорядника) // Византийская мозаика: Сборник публичных лекций Эллино-византийского лектория при Свято-Пантелеимоновском храме. – Х.: Майдан, 2014. – Т.2. - С.5-11.

Дослідження «Цитаделі» Херсонеса Таврійського / А. М. Домановський, А. В. Сазанов, Т. В. Олійник, М. В. Фомін // Археологічні дослідження в Україні – 2012. – Київ; Луцьк, 2013. – С. 412–413.

Миф Византии: Византийская цивилизация в истории, историографии и общественніх репрезентаціях // Византийская мозаика: Сборник публичных лекций Эллино-византийского лектория при Свято-Пантелеимоновском храме. – Х.: Майдан, 2013. – Т.1. - С.18-66.

...1011 – 1017 – 1037...? Тысячоліття Софії Київської // Византийская мозаика: Сборник публичных лекций Эллино-византийского лектория при Свято-Пантелеимоновском храме. – Х.: Майдан, 2013. – Т.2. - С.180-223.

Социально-экономическая природа Византийской цивилизации в свете теоретических построений Л.С. Васильева и Ю.И. Семенова // Проблемы истории и археологии Украины: Материалы IX Международной научной конференции (Харьков, 30–31 октября 2014 г.). – Харьков: ООО «НТМТ», 2014. – С. 64.

На шляху золотої середини. Дмитро Іванович Багалій у політичному житті Харкова 1910–1914 рр. / А. М. Домановський, А. В. Коханський // UNIVERSITATES. Наука и просвещение. – 2014. – № 1. – С. 2-13.